No. 2876 Zaterdag 28 Aug. 1937 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0.10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

De Katholieken en de Kroon

Dinsdag a.s. viert H.M. de Koningin haar **57ste** verjaardag en sluit daarmede een jaar af, van zoveel betekenis voor haar en het Koninklijk Huis.

In dit jaar is door de verloving en het huwelijk van de Prinses, met de onlangs aangekondigde blijde gebeurtenis, de hoop gevestigd op de bestendiging van ons Nationale Koningschap.

Dit afgelopen jaar heeft weer eens op een niet te overtreffen wijze getoond, de grote liefde van het Nederl. Volk voor het Oranjehuis.

Voor de verklaring van de liefde van het Nederlandse volk voor het Oranjehuis wordt gemeenlijk een overwegend beroep gedaan op de Historie.

Toch, zeide de huidige Minister Romme in een rede indertijd voor Amsterdamse studenten gehouden, is deze niet bij machte de innerlijke verknochtheid van het volk van Nederland aan het Huis van Oranje afdoende te verklaren. Want, behoudens wellicht een enkele uitzondering: geen liefde, hoe zuiver ook gevormd en hoe hecht gefundeerd, houdt stand, zonder haar voedingsbodem te vinden in het heden.

En die voedingsbodem, aldus Min. Romme, ligt in de betekenis van het koningschap: vorderend de kracht en de beheersing, karakter en geest van hen, die in het evenwichtsgeheel der constitutionele monarchie hebben samen te werken aan het gemeen welzijn van volk en staat.

De draagster van de kroon: de Koninklijke Leidsvrouwe van ons mondige Nederlandse volk — geen frase, noch **met** betrekking tot het volk noch met betrekking tot de vorst, maar ten aanzien van beiden de werkelijkheid van ons rechtsleven.

Het was in de zomer van 1884.

De wet van 2 Augustus 1884 werd behandeld door de Tweede Kamer, die maatregelen nemen moest, om na de dood van prins Alexander en tijdens de minderjarigheid van prinses Wilhelmina, het Regentschap te regelen, dat uitgeoefend zou worden door Koningin Emma.

Bij de beraadslagingen hierover sprak de liberale afgevaardigde uit Groningen, mr. S. van Houten, dat de Kroon niet fundament maar ornament in onze staatsinrichting was.

Tegen deze beeldspraak kwam dr. Schaepman in verzet en in een improvisatie, welke de meester van het woord verraadt, maar ook de historicus, die over deze dingen bijlkbaar diep had nagedacht, zei de priester-Staatsman:

„Allereerst wens ik de geachte afgevaardigde uit Groningen, de heer van Houten, in bedenking te geven om, wanneer hij weder een beeldspraak bezigt over ons staatsgebouw, dan toch wel te willen overwegen, dat een Kroon bezwaarlijk een fundament kan zijn. Maar **niet dat bezwaar alleen**, hetwelk aan een of andere ars poetica ontleend **kan** schijnen, doet **mij opkomen tegen de beeld**spraak door die geachte speeker gebezigd.

Die geachte spreker toch schijnt daarbij alleen aan **die** gebouwen te denken, **die in de** rococo-stijl opgetrokken zijn. Het is inderdaad een eigenaardigheid van die stijl, dat het constructieve en het ornament er zijn gescheiden, en het ornament gemeenlijk niets anders is dan een bijkomend ding. Maar in de bouwstijl, die onze vaderen hebben lief gehad, is **zowel** het constructieve lid als het sieraad te zamen verbonden tot één geheel en strekt datgene, wat inderdaad niets anders **schijnt** dan een sieraad, **wel degelijk** tot instandhouding van het gebouw.

Wanneer ik nu denk aan de plaats van de Kroon in het Staatsgebouw van ons Nederland, dan denk ik aan de sluitsteen in het gewelf, die tegelijkertijd is een sieraad en tevens het constructieve lid, dat geheel de hoog opstrevende bouw te zamen houdt."

Tien jaar later — in de inleiding op de tweede bundel **Menschen en Boeken** — heeft Dr. Schaepman nog eens zijn mening volgenderwijs uiteengezet.

„Voor mij blijft de beste staatsvorm de erfelijke grondwettige monarchie. Zij is de beste waarborg en de vaste steun voor de volksrechten en volksvrijheden. Zij is verenigbaar met de breedst mogelijke volksinvloed op het beheer der openbare zaak.

Ik ga verder. Voor deze volksinvloed, die zich op staatsrechtelijk gebied in het kiesrecht openbaart, acht ik de monarchie onmisbaar. De monarchie geeft aan dragers nog iets anders en meer dan een staatsrechtelijk gezag. Zij is met het volk verbonden door historische en zedelijke banden. Voor haar is het hoogste niet het bezit, niet het gezag, maar dat ene, waarop het hoger menselijk leven rust: de eer.

In de menselijke samenleving, met name de staatskundige, is het eergevoel onmisbaar. En het eergevoel heeft geen beter schutsbeer, met name in de dagen van bijna onstuimige volksbeweging, dan de op Koninklijke wijze gedragen monarchie."

Schaepman pretendeerde niet een staatsrechtgeleerde te zijn. En toch mag men zeggen, dat Katholieke staatsrechtgeleerden van naam — wij denken aan de diep betreurde Struycken en zijn beroemd gebleven college over **Ons Koningschap — juist ook in de Koning(in)** het orgaan zagen, dat de moderne democratische staatsgedachte helpt schragen en verwezenlijken.

Ook wijlen de Nijmeegse hoogleraar v.d. Grinten schreef indertijd, dat in Nederland het Koningschap „inderdaad een belangrijk element in het Staatsleven vormt."

Wanneer wij daarbij bedenken, dat de huidige draagster der Kroon spreekwoordelijk-scrupuleus is in de uitoefening van haar hoog ambt en wanneer wij weten, dat zij, die bij de eerste ontwapeningsconferentie de Paus niet wilde passeren, eens ook niet schroomde, juist ten respecte van haar Katholieke onderdanen, op een hoffeest in Duitsland te eisen, dat de Keizer een anti-katholieke passage uit een te houden toespraak zou schrappen, wilde men haar tegenwoordigheid bij het uitspreken ervan niet ontberen, dan hebben wij een zakelijke en een persoonlijke reden om ons te verheugen in het bezit van Koningin Wilhelmina.

Moge de kloeke, vrome en plichtsgetrouwe Vrouw, die Dinsdag haar verjaardag viert, onder Gods zegen, en mede met onze steun, nog lang en in krachtige gezondheid, de hoge en verantwoordelijke taak vervullen, welke de Grondwet haar voorschrijft en waartoe de Voorzienigheid haar riep.

De Havenkwestie op Aruba

We hebben indertijd medegedeeld, dat wanneer er van Arubaanse zijde argumen zouden worden gegeven ten gunste van de havenverbetering, **zoals** die van zekere zijde op Aruba wordt gewenst (want van Bestuurszijde is men wel van plan de haven te verbeteren, gelijk gebleken is uit de begrotingsstukken, maar **niet zoals die „zekere zijde"** dit wenst) **wij dan deze argumenten zouden publiceren.**

El Despertador publiceert thans het volgende schrijven:

Aruba, de 18de Augustus 1937.

Aan Zijne Excellentie
den Gouverneur van Curaçao
te Willemstad.

In antwoord op het schrijven van U. Exc. d.d. 15 Juli No. 6060c veroorloven wij ons de vrijheid het volgende beleefd aan te voeren:

dat wij van oordeel zijn, dat bij ons de beoordeling van de vraag of de uitgaaf van honderd duizende guldens voor havenverbetering wel gerechtvaardigd is, als hoofdzaak in overweging genomen dienen te worden de belangrijkheid en de verzekerd grote toekomst van Aruba, welke gezamenlijk ontegenzeggelijk een maximum welvaart constateren;

dat bedoeld aanzien en perspectief welke aan dit eiland recht van aanspraak geven op aanpassende voorzieningen, in evenredigheid met zijn snel doch soliede economische vooruitgang, in hoofdtrekken te beschrijven zijn, dat de Lago Oil Co., hier steeds een tiental jaren gevestigd is en thans beschouwd als een der grootste wereld Petroleum Industrie, nog bezig is zich uit te breiden, waarvoor beschikt zijn dergelijke kolossale bedragen van millioenen dollars, dat het zelfs ongelooflijk lijkt;

dat ook de Arend Petroleum Mij., die sinds hare vestiging geleidelijk zich uitgebreid had, momenteel millioenen dollars spendeert aan een annex aanzienlijke uitbreiding;

dat bovendien zal zich een ander petroleumbedrijf (bij Balashi) op Aruba komen vestigen welks verwezenlijking niet lang op zich zal laten wachten, zijnde dat met de aanstalten, als kopen van terreinen, reeds een aanvang gemaakt is;

dat de exploitatie der goudmijn van Aruba ook in aantocht is;

dat de opeenvolgende uitbreidingen dezer Petroleum Industriën als positieve aanwijzing geacht mogen worden, dat de Petroleum Industrie vastbesloten is zich op Aruba beschouwd heden onder de petroleum loupe als de beste geografische centraal in West Indie in te wortelen;

dat aldus, voor zover door de mens bezien kan worden, is voor onafzienbare tijd de economische ontwikkeling van Aruba gegarangeerd, bijgevolg ook zijn dikke geld-stroom naar de koloniale kas,

dat wij van mening zijn, dat het collec**tieve zienswijze en verlangen der Bevolkingen dezer drie Zustereilanden tot de aangevraagde uitbaggering der Paarden**baai wel ruim opwegen tegen het ongunstig advies der enkele tegenstanders, die de wijsheid toch niet aan de ketting hebben noch profetische inzichten bezitten;

dat geen vertegenwoordigend orgaan dezes gebiedsdeel alsnog tegen de aangevraagde verbetering stelling genomen heeft;

dat wij onzerzijds t.a.v. het politieke gedeelte der aangelegenheid het bovenstaande willen gelden;

dat eenmaal bij het Bestuur bepaalde verbetering dezer haven als dringend noodzakelijk vaststaat behoeft hier aangaande onzerzijds geen verder betoog;

dat echter door ons tevens ook als noodzakelijk geacht wordt aan bedoelde verbetering tot voorziening in deze dringende behoefte een groter omvang te geven met het oog op de even aangetoonde betekenis en toekomst van Aruba als op de zich momenteel voordoende voordelige opportuniteit tot uitvoering van het werk;

dat door de Directeur van Openbare werken in de Koloniale Raad is aangevoerd, „dat van zekere Arubaanse zijde verlangd wordt een eerste klas haven toegankelijk voor schepen van de grootste afmeting";

dat wij hiertegen moeten opmerken, dat indien men zakelijk wilde blijven, dit betoog dan had moeten luiden dat geheel Aruba verlangt naar een zodanige haven, waardoor import via Curaçao met de aanverbonden nadelige gevolgen opgeheven wordt en Aruba in staat zal geraken belangrijke offerten voor doorvoer aan te nemen van de naburige handelstanden:

dat wij in deze de wens dezer Bevolking vertolken, dat een kade aangelegd **worde tussen de schoenersteiger en de grote steiger met uitbaggering tot 33 voet van de voorgrond tot bij de Oostelijke ingang;**

dat ook is het een verkeerde voorstelilng van zaken door deze tegenstander het beweren, „dat thans na het gereed komen van de nieuwe schoener-steiger nog slechts bij uitzondering zeilschepen aan de grote steiger zullen meren", ten feite, dat de meeste zeilschepen nog steeds aangewezen zijn op de grote steiger, wegens gebrek aan diepgang bij de schoener-steiger, ofschoon nog onderworpen aan een stationnaire vertraging bij het laden wegens gebrek aan ruimte op de grote steiger;

dat eveneens is onjuist de bewering van de Havenmeester, „dat de pier groot genoeg is voor de afvoer van goederen", zijnde feitelijk het tegenovergestelde het geval, welk gebrek aan ruimte de afvoer bemoeilijkt deze met grote schade aan de lading moet geschieden, gevaar oplevert voor de arbeiders bij het lossen, onaangenaamheden provoceert tussen de loods en de scheepsagenten als andere ongeregeldheden veroorzaakt;

dat zich op het ogenblik wederom een dezer talrijke gevallen voordoet, dat de Medea en de Caracas tegelijkertijd aan de steiger het aan Medea niet mogelijk is dan uit een luik alleen te lossen, terwijl de passagierstrap geen toegang tot de steiger kan geven, doch boven de zee hangt;

dat de Medea een vertraging leed van ruim vier uur, de pier volgestort bleef metde lading, die ter plaatse had moeten overnachten onderworpen aan alle schademogelijkheden, welke lading groot plus minus 200 ton indien nat geregend hetgeen in deze regentijd wel mogelijk was, aan schade zou bedragen ruim 50.000 gulden;

dat **meerdere kooplieden,** belemmerd **de toegang tot de hoop lading op de steiger alsmede de afvoer** daarvan, pas **enkele dagen daarna de vrije beschikking** kregen op hunne goederen;

dat wij menen, op grond van herhaalde feitelijkheden van deze aard, dat het wel onverantwoordelijk is dergelijke bewering als dat de pier groot genoeg is voor afvoer van goederen:

dat als gevolg der constante vertraging aan de grote steiger, waarvan ook laatst een hout-boot het slachtoffer werd is de bedreiging gedaan van vracht verhoging voor opvolgende hout ladingen en vergoeding van over-ligdagen;

dat voorzover de Havenmeester bekend is, werd door hem erkend, dat er tien maal vertraging was voorgekomen, echter de nadelige gevolgen dezer vertraging werd door deze tegenstander niet besproken, noch in welke mate de vertraging zou toenemen, indien zulks vermeden wordt op verscheidene manieren, echter tot nadeel van deze handelstand, door de Agenten op Curaçao.

dat een der vermijdingsmaatregelen uitgevoerd wordt door een goed deel der ladingen voor Aruba in grote boten aangekomen over te schepen in kleinere schepen waarvoor de risico van vertraging minder is, gezien dat de kleine schepen zich wel kunnen aanpassen aan de gebreken dezer haven;

dat de enorme schaden die geleden worden door deze handel als gevolg der constante vertraging e.a. moeilijkheden aan de steiger en het feit, dat overlading op Curaçao moet geschieden zijn door ons de Havenmeester in een bespreking ten deze doelmatig uiteengezet geworden;

dat wij kortheidshalve hier niet beschrijven de talrijke nadelige gevolgen der overlading op Curaçao, doch ieder commercieel inzicht zijn wij er zeker van dat met ons eens zal zijn dat in deze moderne tijd, waarbij de eisen hoog gesteld worden, zo'n abnormale toestand de handel ten deze verdrukt;

dat trouwens deze verzwarende omstandigheid maakt ook dat de prijzen van verkoop duurder zijn op Aruba dan op Curaçao, hetgeen als een gerechtvaardigd klacht geldt bij de consumenten tegen deze handelsstand, terwijl bedoelde prijsverhoging toch niet dekken de verhoogde kosten der overlading op Curaçao, die meestal gebeurt met aanzienlijke beschadiging der goederen;

dat ook zwijgt deze tegenstander over de veelvuldige keren, dat lading voor Aruba aankomen op Curaçao in de grote boten, doch niet naar Aruba kunnen doorvaren wegens gebrek aan diepgang en zwaarruimte in deze haven als nog jong laatst het geval zich voordeed met de „Boskoop" met een lading van 600 ton voor de Paardenbaai en 500 voor St. Nicolaas alwaar deze boot gelost had met achterlating van de 600 ton op Curaçao;

dat in het hierboven aangehaald schrijven van U. Exc. toegegeven wordt, dat de daling die in de scheepvaart in 1937 intrad toe te schrijven is aan het wegblijven van de „Trujillo";

dat wij van dit uitgangspunt ook willen beweren, dat de betekenende scheepvaart zelf, die de gevraagde uitbaggering motiveert, daarentegen in cijfers zou zijn toegenomen, gezien dat de import uit Europa, die met de boten rechtstreeks naar het eiland geschiedt, voor een aanzienlijk deel gestegen is berekend naar de cijfers vermeld in het schrijven van U. Exc;

dat met de HAPAG boten in 1936 aangevoerd is 722 ton meer dan in 1935 door eenzelfde aantal boten;

dat wanneer alle HAPAG boten, die uit Europa naar Curaçao vertrekken deze haven konden binnen varen zou men er niet genoodzaakt zijn in een keer als met de „Syra" in 1936 op 17 April, 738 ton te importeren, zijnde dat voor een minimum van 100 zou of minder de grote HAPAG boten ook deze haven graag aandoen, in welk geval dan deze scheepvaart hogere cijfers zou aantonen, wat betrfet de invaart van boten;

dat de scheepvaart betreffende zeilschepen wel noemenswaardig is toegenomen, gezien dat 79 zeilschepen meer dit jaar dan om deze tijd in 1936 onze haven aangedaan hebben, hetgeen de Havenmeester ook schijnt aan te voelen blijkens zijne woorden in de Koloniale Raad, dat overal een opleving in de bedrijvigheid valt te bespeuren;

dat wij noteren dat door deze tegenstander meer bedrijvigheid geconstateerd wordt, doch dat hij toch de vraag doet, n.l. waar vandaan zou een vermeerdering moeten komen, meer import of export valt niet te verwachten" maakt o.i. dit contrast de stelling van deze tegenstander iets zonderling;

dat immers bedrijvigheid sluit in import of export, soms ook beide tegelijk, waarvan ons eiland zelfs het bewijs oplevert zo het heden onvergelijkelijk meer importeert dan voorheen, toen er hier geen bedrijvigheid bestond;

dat de Directeur van de Openbare werken schijnt niet te willen verloochenen de mogelijkheden tot voordeel, die de verbetering der haven zou kunnen opleveren, echter stelt daarentegen de hoge kosten van het werk;

dat in dit zelfde verband wordt de stelling door de Havenmeester in toepassing gebracht, dat de kost de baat moet vooruit gaan, echter met de voorbehoudend opmerking, dat toch enig uitzicht op de baat moet bestaan;

dat zo de Havenmeester opgevallen is een opleving overal in de bedrijvigheid in het jaar 1936, zal hem evengoed, veronderstellen wij, onder het oog komen de meerdere bedrijvigheid die het besteden van millioenen dollars aan uitbreiding der Lago Oil Co. en Arend Petroleumbedrijf, welke als feiten thans voor ons staan zal teweeg brengen;

dat wij menen de Havenmeester te kunnen verwijzen naar de gebeurtenissen, die niet enig uitzicht, doch wel overvloedige uitzichten zijn op de baat;

dat wij het niet als overbodig achten deze tegenstander uit te leggen, dat deze bedrijvigheid ten dele bestaat uit handen-arbeid, waardoor de verdiensten zowel kwalitatief als kwantitatief vermeerderen, welke gelden op Aruba grotendeels aan woningbouw besteed worden, waarvoor meer import van materialen nodig is en in het algemeen van andere artikelen van levensbehoeften;

dat het ook onjuist is en in strijd met de logica, dat het Bevolkingsgetal constant is, waar in de laatste tijd werkkrachten ingevoerd zijn en ingevoerd zullen worden;

dat Aruba binnenkort drie grote bedrijvige petroleumhavens zal bezitten en meer nog op de voorgrond in des werelds aanzien zal stijgen, doch de Havenmeester schijnt de kooplieden van Aruba de betere stand niet te willen gunnen van een volgende keer wel de Boskoop en dergelijke categorie boten in hun haven te kunnen ontvangen;

dat t.a.v. het argument dat Aruba geen achterland of afzetgebied heeft valt op te merken dat Curaçao dit ook niet heeft en kan dus de toegenomen scheepvaart op Curaçao niet toegeschreven worden aan zijn achterland;

dat Curaçao in zijn stadhaven zo goed als niets uitvoert wat eigen product betreft, terwijl de import voor het eiland Curaçao zelf niet beduidend is, zodat Curaçao met betrekking tot zijn drukke scheepvaart hoofdzakelijk als schakel dient, waartoe Aruba aan de hand van zijn gunstiger geografische ligging nog beter presteren kan, indien zijn haven verbeterd wordt;

dat wij noteren uit meer vermeld schrijven van U. Exc., dat U. Exc. in beschouwing wil nemen en te verwachten grotere doorvoer op Aruba en aan het slot daarvan de dividivi doorvoer van Goagiri aanraakt;

dat wij bij onze mening blijven, dat duizenden tonnen van dit product over Aruba doorgevoerd zouden kunnen worden en voeren als grond van onze posita eerbiedig het volgende aan;

dat het afzetgebied overvoerd zal geraken bij het aanvoeren van bepaalde hoeveelheden daarvan door ons als een eventualiteit beschouwd moet worden, echter achten wij een determinatie a priori in deze richting als voorbarig, gelijk bleek te zijn de conclusie van de Havenmeester, dat mest-uitvoer niet meer mogelijk is wegens non afzet door het feit, dat enkele dagen na deze aanvoering de aanvoerder in zijne hoedanigheid had moeten nemen betreffende gevraagde aanlegplaats voor het laden van mest;

dat wij betreffende afzet van dividivi kunnen verwijzen naar de inlichting van de agent van de HAPAG, dat alleen door zijn lijn naar Europa verleden jaar over de vier duizend ton is vervoerd van de Goagira dividivi;

dat door deze handel aan die van Goagira in de loop van 1936 en dit jaar verkocht is geworden aan goederen het aanzienlijk bedrag van ruim twee millioen gulden, welke handelsbetrekking nog met den dag toeneemt;

dat op Goagira alsnog als betaalmiddel geldt het ruilen van goederen voor producten als dividivi, huiden, vee, houtskool, brazilhout, enz.;

dat dus commercieel heel aannemelijk is, dat de schepen die bovenbedoelde goederen naar Goagira vervoerd hadden met dividivi konden terugkeren, indien deze handel de aangebrachte dividivi rechtstreeks naar Europa kon verschepen, aldus onder vereenvoudigde kosten, waardoor voor de exporteurs mogelijk wordt het artikel tegen handelbare prijzen aan de afzet gebieden te kunnen leveren;

dat echter door het verschepen van de dividivi via Curaçao om te beginnen meer vracht bij komt, overlading op Aruba, opslagkosten enz., allemaal overbodige lasten, die de zaak dan niet rendabel maken;

dat trouwens het verzenden van dividivi van Goagira naar Curaçao niet meer als voorheen geschiedt, omdat de vracht tot Curaçao, waar naar toe het opwerken van schoeners met een lichte lading als dividivi soms zelfs niet mogelijk is, wegens de sterke stroom tussen Aruba en Curaçao, te hoog staat in verhouding met de tegenwoordige lage marktprijs van het artikel;

dat het feit dat de afstand tussen de importerende kust poorten van Goagira (niet geschikt voor stoomboten) en de Paardenbaai veel korter is, dan die tussen de met Europa in verbinding staande havens van Colombia en bedoelde poorten zullen de handelaren op Goagira uit een economisch oogpunt Aruba prefereren voor uitvoer van hunne producten boven de haven van Colombia, b.v. Santa Marta en Porto Columbia, liggen twee a drie honderd mijlen van Puerto Lopez en Puerto Estrella, terwijl Aruba alleen 70 mijlen;

dat bovendien de omstandigheid, dat de van dit eiland naar Goagira goederen voerende schepen bij hun terugreis naar Aruba zich met een lage vrachtprijs tevreden stellen, maakt de uitvoer van Goagira via Aruba ten slotte het voordeligst transport;

dat de dividivi-oogst van Goagira de capaciteit heeft om de markt van Europa volkomen aan te vullen;

dat het leveren van de dividivi aan deze afzetgebieden tegen schrikkelijke prijzen, welke de doorvoer via Aruba wegens zijn vereenvoudigde basis mogelijk maakt, er niet laten zal van invloed te zijn op de vermeerdering van het verbruik van het artikel in Europa;

dat onze bewering dat duizenden tonnen dividivi van Goagira en misschien ook van Paraguana via Aruba naar Europa doorgevoerd zouden kunnen worden niet op een gefantaseerde grondslag rust, willen wij aantonen met aangehechte verklaring van een koopman, schoenereigenaar, exporteur van goederen naar Goagira en een kapitein, die lange tijd op Columbia gevaren had;

dat de Europese boten die deze haven aandoen alleen bij hun opwaartse reis uit Columbia vracht aannemen, doch dan liggen zij te diep, terwijl anderen te lang zijn voor de zwaairuimte in deze haven;

dat door de uitdieping der haven zullen de gebonden handen der kooplieden van Aruba komen vrij te staan om de scheepvaart in hun haven tot ontwikkeling te brengen en waardoor wederom ook in de dividivi-teelt op Aruba een opleving zou ontstaan, in navolging zou het Bestuurs welvaartpolitiek n.l. de oorspronkelijke bestaansbronnen op te houden, tevens nieuwe te boren tot het onafhankelijk maken dezer eilanden van het petroleumbedrijf;

dat de dividivi op Aruba niet meer geplukt wordt omdat de kosten van verscheping via Curaçao te zwaar drukken op de tegenwoordige marktprijzen, dan dat voor de pluksters iets van zou overblijven, hetgeen een rechtstreekse verscheping wel kan uitsparen;

dat ook de mestuitvoer weer plaats zou kunnen nemen in het belang van de veeteelt, aangezien tot het vergaderen van de mest meer toezicht op het vee gehouden zal moeten worden;

dat voorhenen duizenden tonnen verscheept werden naar Jacksonville (Florida), doch welker uitvoer stop is gezet door gebrek aan aanlegplaats in deze haven, als getuige gevallen, dat schoeners onder het laden van de steiger verhaald moesten worden;

dat deze schoeners die houtlading aanbrachten en mest terugnamen afgeschrokken waren door ondervonden moeilijkheden zowel bij het lossen als laden aan de grote steiger;

dat samengevat al de omstandigheden bij deze opgenoemd en andere die nog genoemd kunnen worden, wettigende de aangevraagde verbetering en ten grondslag liggend aan het eerlijk en verstandig wederleggen der respectievelijk ontwijkende argumenten der tegenstanders, als bestuursexperten door het nobele lid Senior in de Koloniale Raad Raad achten wij Aruba meer dan gerechtigd te verzoeken de slechte toestand voor zijn haven te verbeteren;

dat ook heel rectificerend is geantwoord door hetzelfde lid, „dat de scheepvaart Maatschappijen toch niet eerst ladingen gezocht hebben en daarna pas schepen zijn gaan bouwen; ze begonnen met het bouwen van schepen en dan pas zochten zij naar lading; dat de grote boten niet naar Aruba willen omdat zij de haven te gevaarlijk achten: er moet eerst een haven zijn om de scheepvaart aan te trekken; door de scheepvaart Maatschappijen is niet beweerd dat zij niet naar Aruba willen gaan."

dat wij hieraan willen voegen als onze stelling in dit verband, dat toch niet gebouwd kan worden zonder materialen, bijgevolg kan de scheepvaart op Aruba niet gebouwd worden, wanneer het materiaal d.i. de haven niet voorzien wordt;

dat t.a.v. Aruba is het zelf het eigenaardigst gesteld, dat de lading er staat te wachten als door ons hiervoren aangetoond, dat duizenden tonnen klaar staan om in de boten gegooid te worden, indien deze voor geregelde verscheping onze haven kunnen aandoen;

dat aan de hand der onwrikbare feiten en omstandigheden betreffende de handelsbetrekking van Aruba met Goagira hiervoren door ons uitteengezet, menen wij dat beschouwd kan worden alsof Aruba als zijn achterland de Goagira heeft;

dat ook ten opzichte van de in- en uitvoer van Maracaibo via Curaçao, welke thans bedreigd wordt door de verbetering der haven van Puerto Cabello, kan door de Paardenbaai behouden worden voor dit gebiedsdeel, door het effect van het gewichtig economisch factor, dat Aruba veel dichter staat bij Maracaibo dan Curaçao of Puerto Cabello, deze transito-handel;

dat wij er zeker van zijn, dat geheel Aruba er van overtuigd is, dat de aangevraagde verbetering een productief werk zal zijn met relatieve voordelen voor de gehele Bevolking, die, des nodig, alle andere voorzieningen bereid is te offeren aan de uitdieping van hare haven;

dat wij volkomen onderschrijven de aanwijzing in de Koloniale Raad gegeven om het welvaartspolitiek te voeren in de richting van gelden te spenderen, zonder schoorvoetendheid, tot het bevorderen van handel en scheepvaart en niet voor het bouwen van wegen, kantoren enz. waarbij er geen kans van productiviteit bestaat, echter daarentegen wel de jaarlijkse terugkerende kosten voor onderhoud;

dat voor wat betreft dat deel der aangevraagde verbetering, dat sedert lang al een dringende behoefte uitmaakt met diens nadelige geleden gevolgen door deze handelstand, het uitstel erer voorziening daarin als een achterstelling der belangen van dit eiland beschouwd wordt;

dat wij het overschrijden der voorziening in de bestaande dringende behoefte door de verbetering omvangrijker te maken ook noodzakelijk achten als een preparatoire verrichting in de eerste plaats tot het aanvaarden van sollicitaties van overlading in deze haven als andere eventuële scheepvaartbeweging, waarvoor Aruba grote geografische aantrekkelijkheid heeft;

dat de import van Aruba uit Europa in verband met de geld koers aanmerkelijk is toegenomen, echter die, wegens de minderwaardigheid van deze haven tegenover de boten die deze goederen aanbrengen, voor een goed deel via Curaçao moet geschieden met verhoogde onkosten en bij welke overlading nog schade in meerdere vorm voorkomt, terwijl de stabiliteit in de handel verloren gaat;

dat juist nu dat Aruba in de belangstelling der wereld op de voorgrond staat menen wij dat als de geschiktste tijd geacht moet worden om te trachten het wereld scheepvaartverkeer aan zijn haven vast te knopen, die, geindiceerd door meerdere factoren, een centrale schakel kan worden voor de scheepvaart in de Caraibische zee;

dat wij voor een goed begrip van zaken ten slotte het U. Ex. eerbiedig voorhouden, dat de wens der Bevolking van Aruba bij het opkomen voor hare rechten in deze onderhavige aangelegenheid is principieel te vermijden, dat de belangen van Curaçao in genen opzicht daardoor beknot worden;

dat Aruba, volkomen doordrongen der waarde van zijn zelfstandige bronnen, welke gepaard met zijn haven, indien behoorlijk bijgebracht, meent tot nog groter voordeel te kunnen strekken van dit gebiedsdeel.

Hoogachtend,

C. H. G. Eman
J. G. de Castro
A. W. Croes
F. M. Arends
Jonh G. Eman
E. de Cuba
J. H. Eman
W. F. Craane
J. B. Arends
A. M. Arends
S. Q. Oduber
A. A. Lacle

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Een merkwaardig verschijnsel van de oorlogen sinds 1914 is de grote moeilijkheid om dergelijke conflicten tot een bepaald rayon te beperken.

De grote oorlog in 1914 was van een zodanige aard binnen de tijd van enkele dagen na de oorlogsverklaring van Oostenrijk aan Servië, dat heel Europa in vuur en vlam stond voordat men er zich feitelijk van bewust was.

En om ons nu slechts te beperken tot de laatste tijd; wat een moeilijkheden waren er om het Italiaans-Abessijns conflict tot deze beide landen te beperken; wat een moeilijkheden in de Spaanse burgeroorlog, waarvoor een hele non-interventiecommissie opgericht, die in feite niets anders doet als de oorlog in Spanje zoveel mogelijk tot het Iberisch schiereiland te beperken.

Maar dezelfde moeilijkheid begint zich ook voor te doen in het Oosten in de oorlog tussen Japan en China.

Vooral in de laatste dagen is deze moeilijkheid heel wat groter geworden. Op de eerste plaats door de blokkade, welke Japan over 800 mijl langs de Chinese kust heeft gelegd en waarbij ook andere schepen dan Chinese door de Japanners zouden worden aangehouden. Deze bepaling is in strijd met de internationale zeewetten en de Ver. Staten hebben dan ook al gezegd, dat ze een dergelijke aanhouding niet zullen toelaten.

Een tweede gevaar voor inmenging van andere mogendheden ontstaat doordat vreemdelingen slachtoffer worden van de oorlogstoestand. Zoals deze dagen is gebeurd met de Engelse Ambassadeur in China, die, terwijl hij met 2 auto's op weg was naar Shanghai, door Japanse vliegtuigen is gebombardeerd en daarbij zwaar verwond is. Protesten van Engeland zijn niet uitgebleven en daarop kwamen verontschuldigingen binnen van Japan die vooreerst verkeerd gekeken hadden en de auto voor die van Chinese generaals had aangezien en verder van mening was dat de auto niet genoeg kentekens had als zijnde van de Engelse legatie.

We vermoeden wel dat dit incident tot bevrediging zal worden opgelost, maar met dit al zien we wel hoe groot de gevaren zijn en hoe talrijk de vonken die het buskruit in de lucht kan doen springen.

Vergeten we dan verder niet de aanvallen waarvan nog geregeld de koopvaardijschepen in de Middellandse Zee te lijden hebben. Er is nu weer een Britse tanker beschoten in de buurt van Barcelona terwijl nog niet is opgelost van welke nationaliteit de machine was, welke in de buurt van Corsica een Engels schip gebombardeerd heeft.

Intussen wordt er in China met grote heftigheid gevochten. Beide partijen schijnen eenvoudig op leven en dood te willen uitvechten en van Japanse zijde zijn er in de laatste tijd weer grote versterkingen aangebracht, al zijn er dan ook door de sterke tegenstand der Chinezen bij de landing al aanstonds duizenden gesneuveld.

Van het Spaanse fron is van belang de overgave van Santander. Hiermede is geheel Noord Spanje in handen van Franco. Al gaat de strijd langzaam, in totaal is toch het voordeel in deze oorlog aan de zijde van de Nationalisten.

Er is sinds het begin van de burgeroorlog steeds een merkwaardig optreden geweest van zekere zijde om te laten uitkomen, dat de z.g. republikeinse regering in Spanje grote steun had van tal van Katholieken. In Nederland traden er zelfs dergelijke katholieken op, een der meest actieve is wel de huidige Spaanse gezant in den Haag, die op deze wijze propaganda maken voor de linkse regering. Bekend is ook op dit gebied de Nederlandse bekeerling Dr. Brouwer. Vooral vond men sterke argumenten in de katholieke Basken.

Zoals men zich zal herinneren heeft het Spaanse volksfront o.a. enige tijd geleden propaganda gemaakt met een door de „vicaris van Euzkadi" en enige andere Baskische geestelijken ondertekend en aan het Vaticaan gericht protest tegen „het bombardement van Durango en Guernica door rebellenvliegtuigen".

Door het kapittel van Vittoria werd enige weken geleden reeds de valse strekking van dit document aangetoond. Er is echter sindsdien nog meer licht in deze zaak gekomen, daar onomstotelijk is komen vast te staan, dat het betreffende schrijven door de Baskische regering werd afgedwongen.

Men beschikt thans namelijk over de brieven, waarin de 3de April de minister van binnenlandse zaken der voormalige Baskische regering en, toen daarop geen antwoord werd ontvangen, de 10de Mei staatspresident Aguirre zelf van de Hoog Eerwaarde Vicaris van Euskadi hebben geëist, dat hij het stilzwijgen van de Baskische geestelijken zou verbreken en een protest tot het Vaticaan zou richten. Deze brieven waren met zo ondubbelzinnige dreigementen doorspekt, dat zij gelijk stonden met afpersing.

De vicaris-generaal van Bilbao, Don Ramon de Galbarriatu, legt hieromtrent in een verklaring het volgende getuigenis af.

„Vooreerst," zo zegt hij, „moet ik plechtig protesteren tegen de onrechtmatige dwang, die de voorlopige regering van het Baskenland op mij en mijn medebroeders in het priesterschap heeft uitgeoefend; deze regering heeft ons gedwongen, tegen onze uitdrukkelijke wil in, een ongelukkig document te ondertekenen over de gebeurtenissen van Durango en Guernica."

Uitvoerig beantwoordde de vicaris-generaal dan de vraag, waarom hij niet geweigerd heeft, aan het verlangen der regering te voldoen. Hij getuigt, bedoeld schrijven te hebben ondertekend, om voor de geestelijkheid en voor de Kerk een groter onheil te voorkomen, nog te meer daar president Aguirre hem persoonlijk had toegegeven, „dat hij anders het wraaklustig gezinde gepeupel niet meer in bedwang zou kunnen houden."

„Zo werd in die angstwekkende ure het geval aan mijn geweten ter beslissing opgedrongen. Toen besloot ik om aldus te handelen, wel wetende, dat eenvoudige mensen en slecht ingelichte personen mijn actie als zeer ongelukkig zouden beoordelen, maar voor God en mijn geweten geloofde ik toch, dat ik niet alleen juist en verstandig handelde, maar dat zulks ook de enige weg was om de vreselijke verantwoording te ontgaan, geen nieuwe stromen bloed van onschuldige slachtoffers te hebben gespaard. Ik heb derhalve een onherstelbare ramp weten te vermijden."

Wat de zaak zelf betreft verklaart de vicaris-generaal van Bilbao, „dat de kerkelijke gebouwen van Durango het voorwerp van een verdachte en overdreven zorg waren, zelfs van de zijde der vijanden van Gods Kerk en ook van de zijde der pers, doch dat al deze gebouwen sinds geruime tijd geen gewijde plaatsen meer waren, doch zuivere militaire steunpunten. De parochiekerk van Santa Maria was drie dagen tevoren voor de eredienst gesloten en in een militair depot voor verplegingsmateriaal veranderd. De San José-kapel, het centrum van de gebouwen der Jesuieten, was toentertijd reeds de voornaamste kazerne der Baskische militie; het Santa Suzanna-klooster diende nog slechts voor een heel klein gedeelte als verblijfplaats der Augustinessen; slechts door een muurtje waren zij gescheiden van de hoofdmacht van het leger van Biscaye, dat op voet van oorlog was gebracht. Nog zij bijmerkt, dat in Guernica, noch de enige parochiekerk, noch de historische Caca de Juntas, noch het klooster van de H. Clara verwoest of beschadigd zijn; ook zij nog vermeld, dat deze stad, die alleen wegens haar traditie en historische privileges beroemd was, sinds meerdere jaren een belangrijke wapenfabriek herbergde en een concentratiepunt was voor de strijdkrachten van Biscaye!"

Herhaalde malen, nog de vorige week, hebben we in de Boletin berichten kunnen lezen over het „weer Mislezen in Madrid".

In dit verband, en tussen twee haakjes, mag er nog wel even op gewezen worden, dat de pogingen der nieuwe regering het Mislezen in Madrid af te dwingen, mislukt zijn. Bij onderzoek bleek, dat er geen altaar meer in heel de grote stad overeind staat, maar dit euvel ware snel te verhelpen geweest. Iets moeilijker zou het gevallen zijn de bedehuizen aan de nieuwe bestemmingen te ontrekken, welke zij sedert de overwinning van het marxisme gekregen hebben. Maar de klip, waarop 's heren Negrims streven strandde, bestond uit de onmogelijkheid ook maar één priester te vinden, bereid zich voor deze ietwat plompe, marxistische propanda te laten misbruiken.

De bisschoppen van Spanje hebben onlangs over dit alles een brief geschreven aan de bisschoppen van de gehele wereld. Een uittreksel uit het schrijven, wat wij van onze Apostolische Vicaris, Mgr. Verriet ontvingen, zullen we in ons volgend blad plaatsen.

DE PADVINDERIJ

R. K. PADVINDERSVERENIGING ST. THARCISIUSGROEP CURAÇAO.

8 Juli 1937.

Na bijwoning van de H. Mis gaan de meeste jongens de stad in om de mooie winkels te bezichtigen. Er is zoveel moois en goedkoops te zien. Na enige kleine inkopen te hebben gedaan, keren we huiswaarts. Na het middagmaal blijven de meesten thuis om uit te rusten, vooral de voeten, want ze doen zeer van het vele lopen op de harde wegen. Om 6 uur gaan we naar de Troepbijeenkomst van de St. Hubertustroep van Hop en G. L. Troepel. Vlag wordt gehesen. Saluut. Kampvuur wordt geopend nadat enige welkomstwoorden door de Hop aan ons gericht. Kampvuur in de haard. Alles wordt disciplinair geregeld, geen militairisch gedoe, waartegen alle Holl. padvinders een hekel hebben. Na wederzijds enige zangnummers te hebben voorgedragen, gaan we handballen. Het valt niet mee op het groene gras. Als het spel is afgelopen, is de uitslag 6—0 in ons voordeel. Hierna houdt hun aalmoezenier (van Daelen) een lezing over de H.H. Martelaren van Gorkum, waarvan we morgen feest vieren. Bram geeft een nummertje op zijn viool „O Sole Mio". We zingen Bam Bonaire etc. Limonade en koekjes worden rondgedeeld. Daarna wordt het kampvuur met het Wilhelmus. gesloten.

Hierna bezichtigen we een complex huisjes voor jeugdorganisaties, o.a. dat v.d. Kruisvaarders. De wepenhol met crocodillenhuid en welpenhoekjes is schitterend. Nu gaan we met de pont terug over de Amstel en dan per luxe-auto naar huis.

10.30 taptoe.

9 Juli 1937.

Na het ontbijt gaan we heel vroeg op stap met onze neutrale broeders van de Brion-troep onder leiding van Hopman van der Kous en Commissaris v.d. Broek We bezoeken het Koninklijk Paleis, Nieuwe Kerk, daarna Artis. Hier gebruiken we om 12 uur onze boterhammen en gaan verder door met het bezichtigen van familie Apen e.a. Bezoeken ook de musea en aquaria welke in één woord prachtig zijn.

Nemen hierna een kijkje in het Beursgebouw. Als dit afgelopen is, maken we de Rondvaart per motorboot.

Deze duurt ongeveer 1½ uur. Hierna nemen wij afscheid van onze N.P.V. broeders en gaan naar huis.

10 Juli 1937.

Gaan weer uit met onze N.P.V. Broeders. Vandaag is de reis naar Schiphol. Per motorboot. Een heerlijke tocht. Het is wel wat fris als wij Schiphol bereiken. Er wordt direct navraag gedaan naar eventuele vliegmogelijkheid. Er schijnen geen bezwaren te zijn. Nu gaan we onder geleide van een speciaal K.L.M. man voor de rondleiding, de Vliegtuigen, hangars, werkplaatsen enz. bezichtigen. Het is werkelijk heel interessant. Om 1 uur zal er gevlogen worden, en om half een gaan wij naar de K.L.M. restauratie om onze boterhammen te verorberen. Koffie wordt hier besteld en degenen die zullen vliegen krijgen het consigne zich te haasten. Om 12.45 gaan de vliegers enthousiasten naar het vliegveld, waar 't vliegtuig voor de rondvluchten klaar staat. Het is een Fokker VIII, van hetzelfde type als de Snip en de Oriol. Het is een heerlijk gevoel vooral voor de jongens die nooit gevlogen hebben. Na een paar heerlijke uurtjes beleefd te hebben op Schiphol gaan wij weer naar Amsterdam terug. Nu wordt de Amsterdamse Brandweer bezocht. Wij krijgen bij de Administratie afdeling een heel duidelijke uitleg hoe het systeem van de Brandmelders werkt. Daarna krijgen wij een Brandweerman mee om ons het gebouw te laten zien. De man is heel vriendelijk en legt alles duidelijk uit. Hij demonstreert verschillende dingen. Na de Brandweer commandant hartelijk bedankt te hebben gaan wij weg. Nemen afscheid van de Briontroep en krijgen uitnodiging om hen op te zoeken in Haarlem.

's Avonds hebben wij avondwake. Na de Avondwake gaan wij slapen.

Zondag, 11 Juli 1937.

Vandaag zullen wij naar Nijmegen gaan. Bram zal zijn broer gaan bezoeken, terwijl enige van ons naar de familie van Mijnheer Van Gelen zouden gaan. Ook de ouders van D.V.G. de Bruyn zullen wij gaan bezoeken. Na de H. Mis gaan wij naar het station en nemen de trein naar Nijmegen. In Nijmegen worden wij verwelkomd door een groot getal Voortrekkers, Padvinders, Welpen en hun Leidsters. De Commissaris en de Aalmoezenier, Pater Bruens zijn ook aanwezig. Door een persfotograaf wordt een foto gemaakt. Wij gaan door de stad naar een café, waar wij een koffie gebruiken. Vervolgens bezichtigen wij de stad die heel wat natuurschoon rijk is. De Valkenburcht wordt ook bezocht en de kapel van Karel de Groote in ogenschouw genomen. De Waalbrug die de grootste overspannig heeft van alle bruggen in Nederland is een schitterend gezicht. Hierna gaan wij weer naar het bovengenoemde café toe, waar ons een heerlijk diner wacht. Na het diner gaan wij op stap met de tram naar de H. Land Stichting te gaan.

Hier is 't schitterend. De verschillende gebouwen zijn heel fijn uitgebeeld. Na het bezoek aan de H. Land Stichting lopen wij naar Nijmegen. Hier gaan wij naar het huis van de zuster van Hopman van Geelen. Hier worden wij heel vriendelijk ontvangen. Het zou te laat geworden zijn, indien wij met zijn allen naar Lent geweest waren om de Ouders van Pater de Bruyn te gaan groeten. Daarom gaat alleen de Stamleider met een van de Nijmeegse voortrekkers op de fiets daar naar toe. Hij treft het dat ook de Broer van de D.V.G. thuis is. A Propos de vader van Pater de Bruyn is een even aardige man als hijzelf. De stamleider moet de beste wensen in ontvangst nemen van de ouders en racen weer terug naar Nijmegen. Hier loopt hij ook aan bij het meergenoemde café, waar de rest ondertussen al naar toe is gegaan en steekt ook een paar boterhammen achter zijn kiezen. Van hier gaat het weer Stationswaarts.

De trein wordt bestegen en wij gaan naar huis. Wij komen wel wat laat aan maar vinden toch nog een avond boterham. Het is een prachtige dag geweest.

Maandag 12 Juli 1937.

Vandaag niets bijzonders gedaan. De jongens zijn gaan winkelen. En dan uitgerust. 's Avonds om 8 uur Congregatie.

Dinsdag 13 Juli 1937.

Vandaag gaan wij de Ambachtschool „Don Bosco" bezoeken. Het leerplan is hier schitterend. De jongens krijgen hier een geheel afgeronde opleiding. Wanneer zij van de school komen, zijn zij volleerde vakmensen daar het onderwijs voor de helft bestaat uit Theorie en voor de andere helft uit practijk.

's Middags gaan wij met Aalmoezenier Schneiders naar de film Ben Hur kijken. Een reuze mooie film.

's Avonds St. Hubertus stam bezocht. Bijzonder interessant. 11 uur Taptoe.

CURACAO.

K
KRO
O

Wereldprogramma

19.24—20.24 uur Curaçaotijd Via P.C.J. Golflengte 31.28 Zondag, 29 Augustus 1937.

1. Gramofoonmuziek.
2. De Oranjeband over de Wereld, door W. Nolet
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O. Via de P. H. I. op Golflengte 25.57 M. Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. De Band met Oranje, door H. Salomonson
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Dames-commissie opgericht.

Het Comité ter viering van de a.s. heuglijke gebeurtenis in ons Koninklijk Huis deelt mede, dat een Dames-commissie is ingesteld om het Bestuur inzake het aan te bieden geschenk van voorlichting te dienen en dat van deze Damescommissie Mevr. E. T. P. Wouters-Wegman bereid gevonden is het Voorzitterschap te aanvaarden.

Voorts hebben de navolgende dames zitting in deze Commissie:

Mevr. O. Cohen Henriquez- Curiel.
Mevr. M. L. A. Arends- Savelkoul,
Mevr. C. B. Huith- Labega.
Mevr. L. Lampe- Vanterpool
Mevr. A. Mussenden- Johnson.
Mevr. J. D. Statius Muller- Fuhring
Mevr. A. C. Oduber- de Veer
Mevr. A. M. van Nymegen Schonegevel-Martin
Mevr. J. N. Schotborgh

Tentoonstelling Bodifee.

We willen er nog even de aandacht op vestigen, dat de Schilderijen-tentoonstellingen van de schilder Paul Bodifee nog tot en met morgen geopend is.

Morgen is de tentoonstelling in de Hendrikschool geopend van 10 — 12 uur en van half 4 — 6 uur.

Ontvreemd.

Aangifte werd gedaan, dat uit een perceel in de Madurostraat, hetwelk op heden verbouwd wordt, een blik zinkwit is ontvreemd.

De Politie heeft de zaak in onderzoek.

Beroepsongeval.

Op Dinsdag j.l. is de 25-jarige arbeider M., op het terrein van de C.P.I.M., met zijn rechtervoet tussen het kussenblok en het frictiewiel van een in werking zijnde kraan terecht gekomen met het gevolg dat de middelteen van zijn rechtervoet werd afgekneld. Naar de oorzaak van het ongeval wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

Eet Bruin Brood.

Naar aanleiding van dit artikel op verzoek van de Gouvernementsveearts overgenomen in de Amigoe ontvingen wij volgend schrijven.

Wij lazen gisteren een zeer interessant artikel in Uw blad betreffende BRUIN BROOD en kunnen U mededelen, dat deze kwaliteit brood sinds een paar jaren bij ons in de bakkerij E. G. Martijn (TROPIC BAKERY) elke dag vers te verkrijgen is en dat het gebruik ervan geleidelijk hier op Curaçao toeneemt.

Gaarne zagen wij dat U kennis maakte met de kwaliteit van ons BRUIN BROOD en daarom nemen wij de vrijheid U met brenger een stuk als proef te sturen.

Wij kunnen er aan toevoegen, dat het brood overheerlijk smaakt.

Het auto-ongeluk van Provinciaal Schaab O.P.

Ofschoon in hoofdtrekken hier reeds bekend is het ongeval, wat aan de Provinciaal der Nederl. Dominicanen, Pater B. Schaab, in Zuid Afrika is overkomen: lezen we daarover nader in „The Southern Cross" van Woensdag 14 Juli. Z. H. Excel. Mgr. Henneman P.S.M., bisschop van Kaapstad was vergezeld van zijn Secretaris en de Provinciaal Pater Schaab per auto op weg naar Mariannhill, waar Mgr. Harnisch door de Apostolische delegaat Mgr. Gijlswijk zou gewijd worden tot eerste Apostolisch Vicaris van Umtata.

20 Mijlen van deze laatste plaats geraakte een houten splinter van 4 inch in een der stuurwielen, waarvan de band sprong en waardoor de wagen opzij viel. Gelukkig kwamen alle inzittenden met de schrik vrij.

Sr. M. Denis †

Op Welgelegen is Donderdag overleden de Eerw. Zuster M. Denis (Mej. Anna Dieleman)

Sr. Denis was geboren op 9 Oct. 1861 te Breda, werd geprofest op 19 Oct. 1879 bij de Zusters Franciscanessen van Roosendaal en kwam op 8 Nov. 1882 op Curaçao.

Het grootste aantal van die 55 jaren dat Sr. Denis vol verdiensten voor het onderwijs werkzaam was, heeft zij doorgebracht als hoofd van het St. Martinusgesticht: later was zij werkzaam op Welgelegen.

Mgr. P. I. Verriet verrichte de pontificale uitvaart in tegenwoordigheid van de Zuster, tal van geestelijken, fraters en vele bekenden van de overledene.

R. I. P.

Verduistering.

Door de 47 jarige timmerman S. werd bij de Politie aangifte gedaan van verduistering van gereedschap. Een onderzoek wordt ingesteld.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Gouvernements-Secretarie.

Aan de seiner bij de Lands Radiodienst W. A. Conner, werkzaam op St. Maarten N.G., tijdelijk op Curaçao verblijvende, is wegens ziekte achttien dagen vrijstelling van dienst verleend.

Met ingang van de 1ste September 1937 is aan de tijdelijk schrijfster op het postkantoor alhier, Mej. A. Rodriguez, om andere redenen dan ziekte drie weken vrijstelling van dienst verleend.

De klerk H. W. J. van der Weide, werkzaam op het postkantoor alhier, is met ingang van de 16de September 1937 overgeplaatst naar de Administratie van Financiën.

De klerk Edgardo Salas, werkzaam ter Administratie van Financiën, is met ingang van de 16de September 1937 overgeplaatst naar het postkantoor alhier.

De haven van Guayaquil (Ecuador) en omgeving is wegens het voorkomen van pokken besmet verklaard.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeijer.

K.L.M.-nieuws.

Wij vernamen van de K.L.M., dat de 2de en de 6de September weder een vlucht naar Coro zal gemaakt worden.

Van de zijde der inwoners van Coro blijft immer grote belangstelling bestaan om ons eiland te bezoeken.

De minder aangename reis per schoener deed velen er echter van afzien een uitstapje naar Curaçao te ondernemen.

Op verzoek van verschillende inwoners van Coro, die de reis vaak per Pan American Airways tot La Guaira en vandaar per K.L.M. maakten, zullen boven genoemde vluchten worden gehouden.

De overtocht duurt slechts 35 à 40 minuten.

Het ongeval op Salinja.

Vrijdagmorgen had voor het gerecht de vervolgzitting plaats van deze bekende gebeurtenis.

Mr. Papier begon met enkele vragen te stellen omtrent het moment van de ontmoeting en het wegrijden. Er werd zelfs een auto bijgehaald om aan te tonen hoedanig de greep was van Spr. Beklaagde S. verklaarde hierbij, dat hij rechts wilde gaan rijden, maar dat dit onmogelijk was, daar Spr. sterker was dan hij.

Ook bleek uit getuigenis van Vermeer dat er op de weg voldoende licht was om de verongelukte te zien liggen.

Op een vraag van de Ambtenaar O. M. welke de gedachte waren bij het wegrijden, zeide Mr. Papier, dat deze verklaringen reeds duidelijk waren afgelegd en de client geen andere woorden meer in de mond gelegd mochten worden. Na antwoord van de Heer Lampe, dat men hier was om de zaak zo duidelijk mogelijk te maken, werd door de Hr. Ferguson de verklaring nog eens voorgelezen.

Op een vraag van Mr. Papier waarom S. bij het terugkeren niet was uitgestapt, antwoordde hij dat de anderen in de auto zeiden naar de stad door te rijden; M. zeide nog dat er iemand aan de linkerkant van de weg liep, maar aan een ongeluk dacht S. niet.

Getuige T. H. was die avond samen met zijn broer, ging naar Hotel Americano, dronk daar bier en ontmoette P. M. en gedaagde S. Hij ging toen rijden, kwam 12 uur terug; ging vandaar met de auto van P.M. en S. weg. Bij het Wilhelminapark werd de wagen van P. M. geparkeerd en men ging verder met de auto van S. naast hem P. M. en achterin T. H. en Bl. Hij zag de twee mannen bij het huisje; dat de een een doek voor het gezicht had. Hij ontkende de woorden desgraciado geroepen te hebben en heeft deze woorden ook niet van anderen gehoord.

Hij verklaarde dat Spr. hard naar de wagen liep en op de treeplank sprong als een tijger op zijn prooi. Hij zegt de man te erkennen en kende hem; hij kon zien dat de man iets aan de auto vasthield alsmede S. en deze zo goed beet had dat S. geen meester was over zijn stuur. Hij voelde dat de wagen doorschoot ongeveer 60 K.M. Hij voelde een tik, maar geen schok. Toen hij de man niet meer zag, dacht hij dat Spr. eraf gesprongen was.

Daarna reden ze tot Zelandia; toen keerden ze terug en vroeg hij aan de anderen te gaan kijken, wat voor bedoelingen die personen hadden. Maar op de weg zagen ze een man die wegliep, toen de wagen aankwam. Bl. was bij het keren eruit gestapt en zeide dat hij een vriend ging opzoeken.

H. wilde naar die personen gaan om te vragen wat zij eigenlijk van plan waren, maar de andere inzittenden vonden het beter dit niet te doen, daar zij achter het huisje konden zitten en met stenen gooien.

Op het Wilhelminaplein stapten ze uit de wagen van S. T.H. en P. M. stapten in de auto van P.M. en reden naar het Brionplein waar de wagen van T. H. stond.

Toen ging T. H. naar het huis van Spr. en toeterde om hem te roepen. Daar hij geen antwoord kreeg, reed hij naar Salinja om hem te kunnen ontmoeten; maar daar zag hij Ambulance en politie. Hij stapte af en erkende S. als een lijk.

Persoonlijk heeft hij niets tegen Spr.

Getuige Wauben van de Mil. pol. verklaarde, dat er 's nachts half 12 in de Columbusstraat een vechtpartij was; hij had toen Spr. en een marinier meegenomen en namen opgenomen en weer vrijgelaten. W. kon niet constateren dat Spr. onder invloed van sterke drank was

Een dergelijke verklaring werd afgelegd door de Mil. pol. J. B.

Getuige P. M. legde een dergelijke verklaring af als T. H. Op het ogenblik, dat de man weg was, liet hij het stuur los en P. M. trok eraan en zo kwam de wagen rechts van de weg. Hij heeft Spr. niet erkend. Op de vraag, waarom hij wegreed, antwoordde hij, om te zien of de man er nog was en er niets met hem gebeurd was.

De Heer Lampe vraagt nog wat het betekende, de mensen stonden daar verdacht? Verdacht als dieven? Als moordenaars liet de verdediger Mr. Papier volgen, en wat U zelf wilt hebben.

Op een vraag van Mr. Papier, omtrent de indruk van de verhouding van kracht, zeide getuige, dat S. zich niet kon verdedigen in een zittende positie.

Getuige Bl. vertelde het gebeurde in het hotel. Hij vond S. in goede staat om een auto te besturen. Hij vroeg meegenomen te worden naar de Parereaweg, waar hij woont. Daar aangekomen zeide S. dat hij mee moest; bij de terugkeer zouden ze hem wel laten uitstappen.

Zijn verder verklaring komt overeen met die van P. M. Hij zag niet dat Spr. het stuurwiel vasthield, wel het portier van de wagen en de rechterhand tot een vuist gebald.

Nadat hij de schok voelde zag hij de lichtpaal en de man, die hij niet kende, niet meer. Bij Zeelandia vroeg hij af te stappen, deed dat, en dacht dat ze zouden gaan kijken, wat er met de man gebeurd was. Hij hoorde S. zeggen, laten we gaan kijken waar de man is. Hij bleef ongeveer 25 min. wachten of er geen bus kwam, om hem naar huis te brengen en daarna ging hij naar Goilo die hem naar huis bracht. Onderweg vertelde hij aan G. dat daar bijna een ongeluk gebeurd was. Hij verklaarde dat hij gehoord heeft dat T.H. zeide „Desgraciado".

Dr. Harts verklaarde o.a. dat de hersenen van de verslagene naar Alcohol roken en daaruit is op te maken, dat de man een grote hoeveelheid moet gebruikt hebben.

Luisa M. V. verklaarde dat op die avond iemand aan haar deur kwam kloppen en vragen, waar ergens een Venezolaanse vrouw woonde. Ze zeide dit niet te weten. Maar tien minuten later hoorde zij een geschreeuw van een man.

Serafina P. werd van dit geschreeuw wakker.

Tot slot deed Mr. Papier een verzoek tot onmiddellijke invrijheidstelling van beklaagde S. die tot gisteren 38 dagen in preventieve hechtenis zat; daar gevaar voor ontvluchting en gevaar voor de maatschappij z.i. niet meer aanwezig waren.

Het verzoek werd ingewilligd en de verdere behandeling dezer zaak uitgesteld tot 11 Sept. a.s.

R. U.

MAILSLUITING VOOR LUCHTPOST NAAR EUROPA.

Bussluiting Postkantoor Curaçao	Van New York	Per SS.	Aank. Europa
1 Sept. 8 u. v.m.	5 Sept.	Bremen	10 Sept.
4 Sept. 8 u. v.m.	8 Sept.	Queen Mary	13 Sept.
8 Sept. 8 u. v.m.	12 Sept.	Europa	17 Sept.
11 Sept. 8 u. v.m.	15 Sept.	Normandie	20 Sept.
15 Sept. 8 u. v.m.	18 Sept.	Britagne	24 Sept.
18 Sept. 8 u. v.m.	22 Sept.	Queen Mary	27 Sept.
22 Sept. 8 u. v.m.	24 Sept.	Laconia	31 Sept.
25 Sept. 8 u. v.m.	29 Sept.	Europa of Normandie	4 Oct.
29 Sept. 8 u. v.m.	2 Oct.	Georgic	8 Oct.

Uitknippen s.v.p.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

Mussolini zou volgens geruchten in September een bezoek brengen aan Duitsland.

De Arabische beweging tegen de verdeling van Palestina neemt toe. Op 8 Sept. zal er in Damascus een congres gehouden worden.

De Mongolen helpen Japan in hun strijd tegen de Chinezen. Men spreekt al van de oprichting van een nieuwe staat door Japan, welke dan Mongokwo zal heten.

UIT NEDERLAND.

Naar verluidt zijn thans reeds 600 aanmeldingen binnengekomen van jachten die zullen deelnemen aan de vlootrevue, ter gelegenheid van de overdracht van het nationale huwelijksgeschenk, de Piet Hein aan het Prinselijk paar. Indien geen onvoorziene omstandigheden zich voordoen zal de plechtige overdracht 28 Aug. plaats hebben.

Volgens een opgaaf van het bureau voor de statistiek waren op 31 Juli 1937 62.88 geregistreerde werklozen minder i nNederland dan een jaar geleden.

Het departement van defensie deelt mede dat het politievaartuig Nautilus 23 Agustus uit Gibraltar vertrokken is, op weg naar Nederland, nadat het schip enige tijd convooidiensten verricht had, ter aflossing van de ohan Maurits van Nassau.

Volgens een bericht van het departement van defensie zullen de mijnenvegers H.R.M.S. „Jan van Amstel", „Abraham Crijnssen" „Eland Dubois" en waarschijnlijk nog een vierde vaartuig 30 Augustus van Vlissingen vertrekken voor de reis naar Nederlands Oost Indie.

De directie van de K.L.M. deelt mede, dat de Lufthansa vanaf 28 Augustus weer de luchtdienst op Rome van de K.L.M. overneemt, evenals dit ook andere jaren in de herfst en de winter het geval was.

15 geroyeerden leden van het Nederlandse Syndicalistische vakverbond bezetten te Amsterdam het kantoor van de organisatie met een grote aanhang, waarop het hoofdbestuur in arrenmoede het gebouw uittrok en met een afdeling politie terugkeerde.

Het royement was een gevolg van het uittreden van de jonge proletariërs en de oprichting van een eigen organisatie.

In verband met de vragen van d'Ansembourg, om de Francoregering te erkennen, antwoordde Colijn dat in verband met de handelsrelaties er thans reeds officiëuse betrekkingen bestaan.

Parochianen van San Mateo.

Wij deelen U mede, dat Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Verriet bepaald heeft, dat er wegens het overgroote aantal kinderen in de parochie van San Mateo vanaf Zondag 22 Augustus voortaan iedere Zondag **EEN APARTE KINDERMIS** zal zijn, waarbij **ALLEEN DE KINDEREN** mogen tegenwoordig zijn.

Om ook de GROOTEN tegemoet te komen, heeft Monseigneur goedgevonden, dat er vanaf dien Zondag, dus 22 Augustus **IEDEREN ZONDAG 4 HH. MISSEN** zullen zijn in onze kerk.

n.l. de eerste H. Mis, volgens gewoonte, om kwart voor 5.
de tweede H. Mis, eveneens voor grooten om half 7.
de derde H. Mis, alleen voor kinderen om kwart voor 8.
de vierde H. Mis, n.l. de Hoogmis, zooals altijd, om 9 uur.

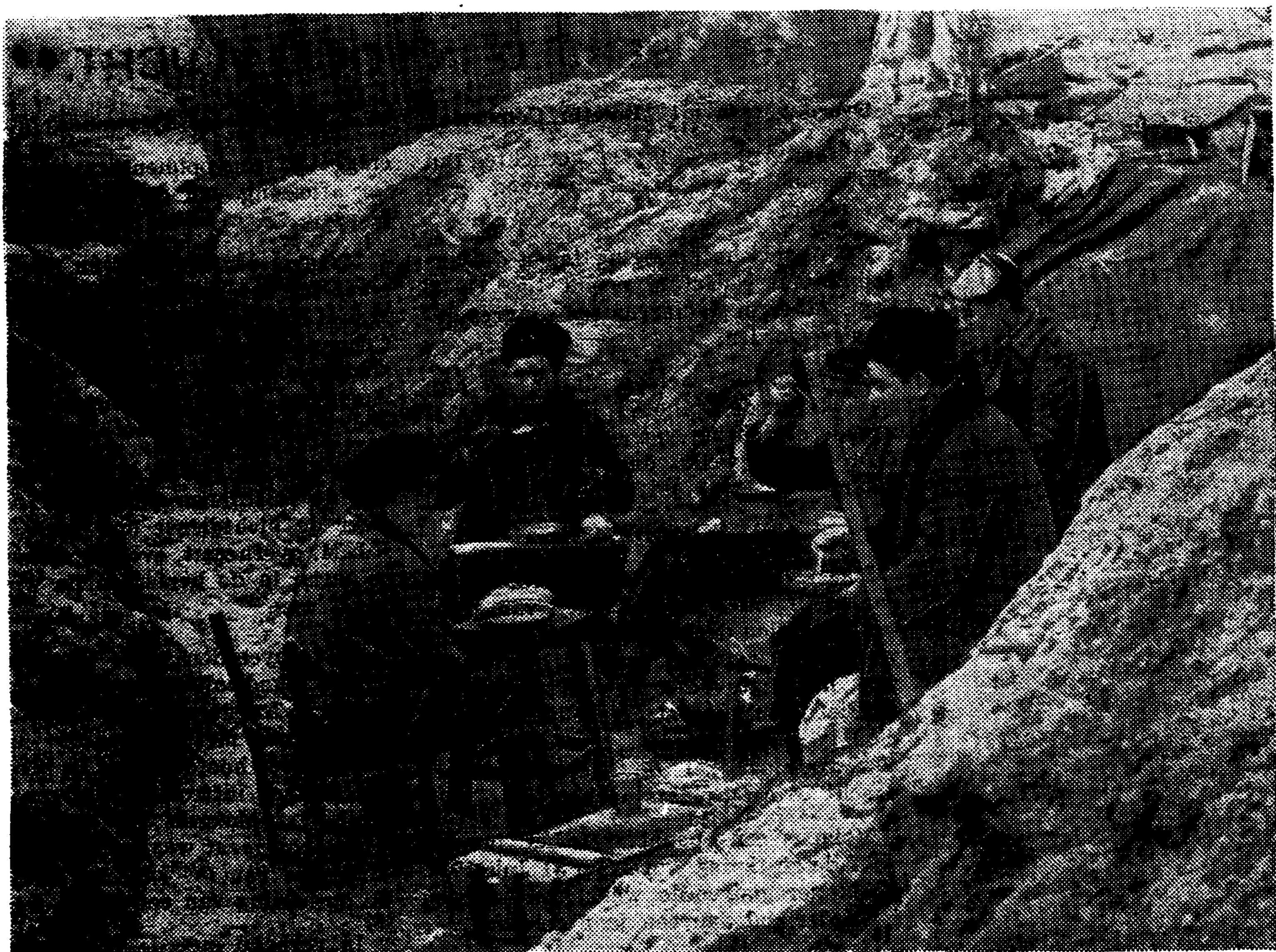
Wij vertrouwen, dat allen zullen medewerken, dat de Kindermis om kwart voor **8 OOK ALLEEN VOOR DE KINDEREN** blijft.

Tevens deelen wij U mede, dat **DE EERSTE ZONDAG** van iedere maand onder de Hoogmis **EEN PREEK IN DE NEDERLANDSCHE** taal zal gehouden worden.

Pastoor van de H. Familiekerk

San Mateo.

Augustus 1937. 2—2

DINEREN IN DE LOOPGRAVEN. Wij geven hier een foto van een van de loopgraven van de loyalistische troepen bij Madrid. Gedurende een pauze in de gevechten zijn de soldaten bijeengekomen om hun sober maal te gebruiken.

BEKENDMAKING.

Hierbij wordt kennisgegeven dat de op 10 Augustus 1937 voorloopig vastgestelde kiezerslijsten van kiesdistricten ARUBA en BONAIRE vanaf 23 tot en met 30 Augustus a.s. voor een ieder ter inzage worden gelegd ter Gouvernements-Secretarie.

Bovendien zal in de „Curaçaosche Courant" van Vrijdag, den 27n dezer maand, de namen van de kiezers voorkomende op evengemelde kiezerslijsten worden bekendgemaakt.

Curaçao, 21 Augustus 1937.

De Voorzitter van het Centraal Verkiezingsbureau
GRONEMEIJER.

1-2

BOEKBEOORDELING.

DE ANDEREN EN GIJ

Een populaire verhandeling van Fr. S. Rombouts.

Als deel 12 (deel II van de tweede reeks) van de Schijnwerper-serie verscheen zo juist een boek van Fr. S. Rombouts, de bekende Tilburgse paedagoog, getiteld: De Anderen en Gij.

Het geschrift, dat in een uitermate origineel omslag is gevat, richt zich tot allen die interesse hebben van het eigen-ik en die tegelijkertijd van mening zijn zich niet zonder resultaten in de structuur van anderer karakter en zieleleven te moeten verdiepen.

Een juiste, gefundeerde kijk op de eigen persoonlijkheid en op die van anderen mag, met alle gevaar in een gemeenplaats te vervallen, in deze tijd meer dan ooit tevoren nodig worden genoemd.

Niet enkel voor zielkundigen en artsen, niet alleen voor ouders, opvoeders en anderen, die door hun plaats in de maatschappij tot opvoeder allereerst geroepen zijn, doch ook voor alle anderen die op enigerlei wijze hun medemensen, het zij jongere of oudere, willen beinvloeden, brengt dit beknopte geschrift de mogelijkheid hun zelfkennis en hun kennis van anderer karakters te verscherpen en te verdiepen.

Zeker zal dit boekje voor de menselijke gedragingen, die men „sociale omgang" noemt, in de practijk zijn waarde bewijzen.

Spreken.

Aan alles heb je twee kanten. Tot zelfs aan het geweten! Namelijk een zwijgende en een sprekende kant! Het spreekt van zelf, dat de zwijgende kant nooit gehoord wordt, maar bovendien, je hoort er ook nooit van. Immers, wanneer het geweten zwijgt, is alles in orde en wanneer iets in orde is, is het niet nodig er verder notitie van te nemen.

Zodra het geweten spreekt, dan is dit om de mens met verwijten te overstelpen. Nu is het gelukkig voor het mensdom dat dit een stem is, welke je gemakkelijk het zwijgen kunt opleggen. En gelukkig ook maar, want anders zou het gebabbel in de wereld oorverdovend zijn. Bij vele mensen heeft het geweten namelijk meer te zeggen dan de mond!

Maar behalve de mond en het geweten zijn er nog andere dingen, die ons wat te zeggen hebben. En dit is o.a. het gezicht. Het gezicht is dikwijls zeer welsprekend. Het gezicht is zelfs als een klok. Want je hebt de mensen maar aan te kijken en je weet al hoe laat het is!

Daar had je dat jongetje. Toen hij thuis kwam, zag zijn moeder zó dat er wat gebeurd was.

— Heb jij soms op school je les niet gekend? vroeg de moeder.

— Nee moeder, dat is het niet. Maar de meester zei, dat de appel niet ver van de boom valt.

— O, dan begrijp ik het al, dan heb je een stommiteit uitgehaald!

Het geweten sprak, het gezicht sprak en de moeder sprak. Afgezien nog van het spreken van de meester.

De practijk is even leerzaam als dat nuttige boek, dat ze natuur noemen.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen
van
"De Curaçaose Voetbalbond."

COMPETITIE-PROGRAMMA

MUNDO NOBO

A-Klasse:

29 Augs. : Vóór-wedstrijden Wilhelminabeker.
31 Augs. : Finale Wilhelminabeker
5 Sept. : Volh. 1 — Hercules 1 (A. Jesurun)
12 Sept. : Combinatie Asiento —P.S.V. — Hollandia tegen proef Bondselftal
19 Sept. : R.C.C. 1 — J. Holland 1

Res. A Klasse

5 Sept. : Transvaal 2 — R.C.C. 2 * (I. Dania)
19 Sept. : Be Quick — J. Curaçao *

RIO CANARIO.

B-klasse:

29 Augs. : Vóór-wedstrijden Wilhelminabeker
5 Sept. : J. Holl 1 — Asiento 1 (O. Corsica)
19 Sept. : Hollandia 1 — Volh. 1

5 Sept. : Hilversum — Feijenoord * (H. Nevel)
19 Sept. : D.D.V.O. — P.S.V. *

SCHERPENHEUVEL.

29 Augs. : Vóór-wedstrijden Wilhelminabeker.
5 Sept. Scherph. 1 — Hollandia 1 (L. Ramos)
19 Sept. : Atletico — D.C.C.

De met * aangegeven wedstrijden beginnen om drie uur.

HET BESTUUR.

WEDSTRIJDPROGRAMMA WILHELMINABEKER

Zondag, 28 Augustus 1937.

MUNDO NOBO:

8.30 — 9.35 uur v.m.

VOLHARDING — HERCULES	A	A. Oehlers

RIO CANARIO:

9.00 — 10.05 uur v.m.

ASIENTO — S.U.B.T.	B	O. Corsica

SCHERPENHEUVEL:

9.00 — 10.05 uur v.m.

SCHERPENHEUVEL — R.C.C.	C	R. Jansen

MUNDO NOBO:

9.45 — 10.50 uur v.m.

JONG HOLLAND — TRANSVAAL	D	F. Kranenburg

11 — 12.05 uur v.m.

WINNAAR A — [illegible]	E	B. L. Dijk

3.15 — 4.20 uur v.m.

WINNAAR B — WINNAAR C	F	H. Elfrink

4.30 — 5.35 uur n.m.

WINNAAR D — WINNAAR E	G	F. Kranenburg

Dinsdag 31 Augustus 1937

4.30 — 5.35 uur n.m.

MUNDO NOBO:

WINNAAR F — WINNAAR G	O. Corsica

In verband met de op Mundo Nobo te spelen wedstrijden, wordt medegedeeld dat alle wedstrijden, ongeacht het aantal aanwezige spelers, zullen aanvangen op het vastgestelde uur. Aan de scheidsrechters werden dienovereenkomstig instructies gegeven.

Bij gelijke stand vóór-wedstrijden en semi-finale: 1 × 3 penalties, indien de stand nog gelijk, dan beslist het lot.

Bij gelijke stand finale: 2 × 7½ minuten verlengen, bij gelijke stand alsdan, beslist het lot.

Voor deze wedstrijden worden er geen groene kaarten verzonden.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.